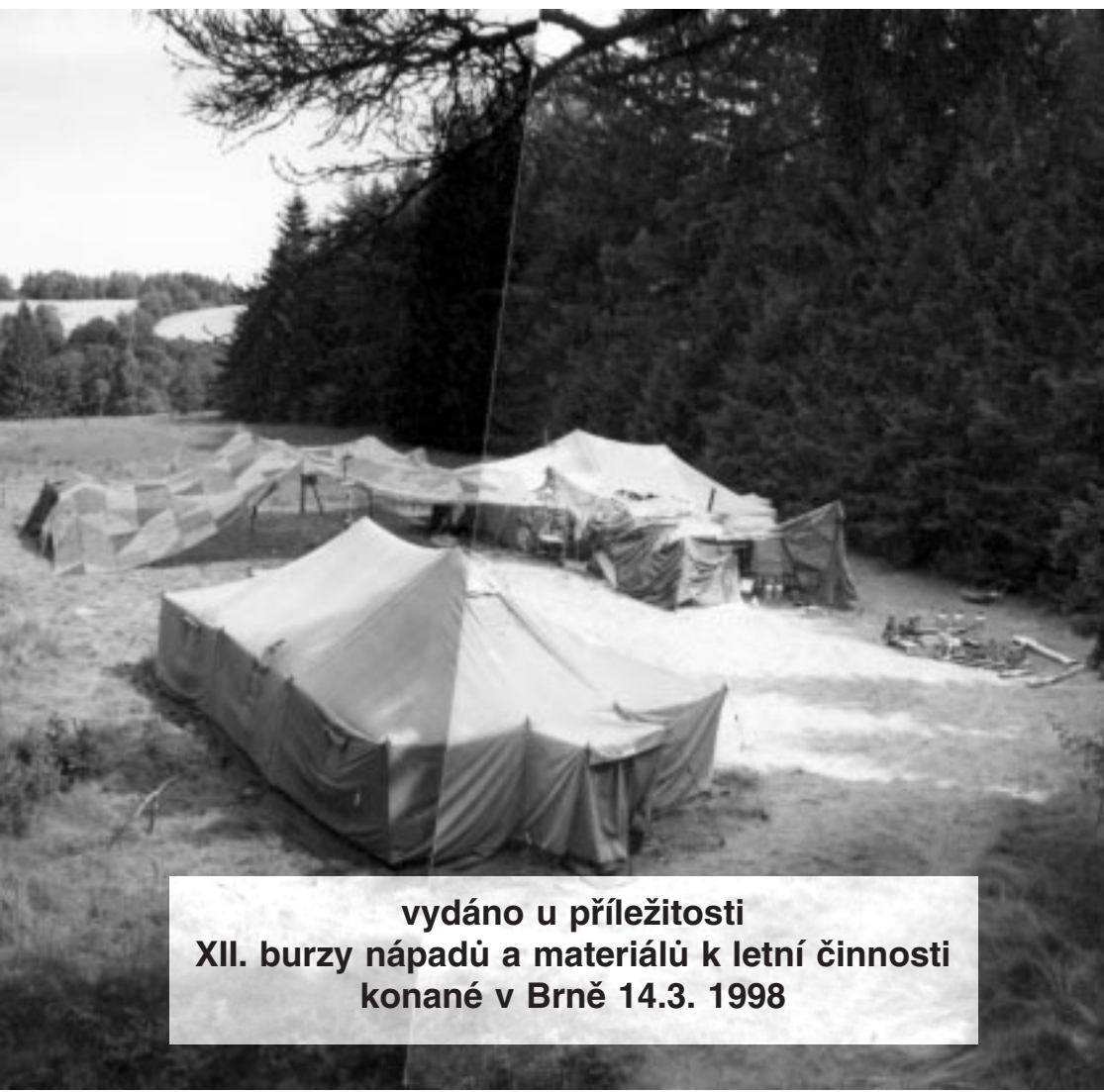

12. SBORNÍČEK Z BURZY K LETNÍ ČINNOSTI

vydáno u příležitosti
XII. burzy nápadů a materiálů k letní činnosti
konané v Brně 14.3. 1998

11. Burza nápadů a materiálů k táborům v Brně

Již pojedenácté se sešli v Lužánkách táboroví fandové. Podle sčítacích lístků jich bylo přes 200. Registrační kartu příspěvku odevzdalo celkem 16 účastníků a na burze jsme tedy mohli viděti:

- 1) Tee-pee s kompletní výbavou, experimentální archeologie zaměřená na indiány Severní Ameriky a život v přírodě - Marek Košťák + comp. z 20.PS Brno, TPS Vlci Brno,
- 2) Hrajeme si s debrujáry (soutěže, výrobky) - Věra Bdinková a Dana Bobková ze ŠK při ZŠ a Klub malých debrujárů Klobouky
- 3) CTH Skalní malby - pravěk - Zdena Malíková z PS Slunovrat
- 4) CTH In nomine regalis - Michal Němec z 32.PTO Severka Brno
- 5) Tábory rodičů s dětmi - Pusík kovbojem Country tábor - Miroslav Dvořák a Alena Březáková z Pionýra Nepomuk
- 6) CTH Pán prstenu - Tomáš Kopeček + kol. z 34.PTO Tulák z 30. PS Mládí Brno
- 7) Cykloputáky - Rozkoš, Šumava - 31. PTO Pířkovci Brno
- 8) Diplomky k CTH - Rudolf Krézek + Pavel Mrázek z 4.PS Woodcraft Brno
- 9) Uzlařská regata a možnost nákupu uzlovaček všeho druhu - Ivan Jung z LLM Wabash Ostrava
- 10) Oddílové tábory 1995 a 1996, časopisy Stezka malých táborníků (ČTU) a Pražský herold (SAN) Karel Mádl - Ruprecht ze sdružení Duha Praha, oddíl Graula
- 11) Cesta do Slunečního údolí - zvláštní kronika = mapa CTH - Zdeněk Humpolík 91. PS Hády Brno, 21. PTO Cassiophea, 4.PTO Bílá Peřež
- 12) Celoroční etapová hra pro menší děti "Odkrývání mapy" - Dagmar Albrechtová z 10. PS Děti Slunce Brno
- 13) Uctívači hvězd, Hledání tajemného města "Z" - Petr Skřivánek z PS Haná Vyškov, PTO Stopa
- 14) CTH - Doba Markraběte Moravského - Vlastimil Holčák z Olomouce, 99. PS Palceřík Brno
- 15) Via olympica - Jiří Urban z 40.TSP Spartakovci Brno
- 16) Krabička her - Zdeňka Žažová z 31. PTS Lesní moudrost, 16. PTO Sagitta

Podle sčítacích lístků bylo na Burze minimálně 215 účastníků. Přijeli zájemci z Prahy, Mostu, Nepomuku, Jindřichova Hradce, Vyškova, Chropyně, Staňkova, Liberce, Velké Bíteše, Litoměřic, Olomouce, Studénky, Pardubic, Ústí nad Orlicí, Mostu, Ostravy, Klobouk, Neratovic, Bílovic nad Svitavou, Veselí nad Moravou, ...

Dle slov účastníků, většina si tu našla nějaký použitelný nápad. Uznání si zaslouží indiáni za precizní předvedení - vybavení své expozice. Objevila se zde také řada zájemců o tábory rodičů s dětmi, které zde propagují pionýři z Nepomuku. Nejvíce nápadů nasbírali všichni u Klobouckých - s jejich papírovými výrobky jsme se setkávali celý večer i příští den na školení hospodářů.

Nejmłodším účastníkem byla zřejmě roční Tereška Mrázková. Nejbližší účastníci přijeli až z Mostu.

Přírodovědně-ekologickou dílnu vedla Líška - Pavlína Horká z Lipky, její zelená bedna vydala plno tajemství o přírodovědné výchově dětí - řadu materiálů si účastníci odnesli, takže je jistě použili na nejbližší akci svého oddílu. Doufáme, že se ještě na některé naší akci setkáme. Dílna Hrajeme si s debružáry aneb Tábor v dešti - rukodělky, nápady, pokusy, figle, ... I zde obdrželi účastníci řadu šablon a vzorů. Čímž nás překvapí za rok - rádi je uvidíme. Máme slíbený i příspěvek do sborníčku.

Největší dílnou byly COUNTRY TANEČNÍ pod vedením Libora Múry Kubíčka. Libore, díky a za rok nashledanou.

Závěrečná dílna - Hrátky, které vedl sám Indigo - vedoucí brněnských akcí pro instruktory. Při stavbě "pyramid" jsem pocítil strach "zestárých" vedoucích.

Další dílna Rozcvičky - od Radima Farany se nekonala, protože Radim pro nemoc nepřišel.

Večer se část (cca 50) účastníků sešlo ještě na posezení v "Táborovém klubu" v DDM Junior. Polovina se věnovala herním šílenostem pod vedením Indiga a další si prohlíželi fotky, vykládali si o svých základech, v provozu byl i bufet s gulášem (PS Vinohrady - "Díky!") a pro vzdálenější účastníky i možnost přespání.

Tak za rok nashledanou!

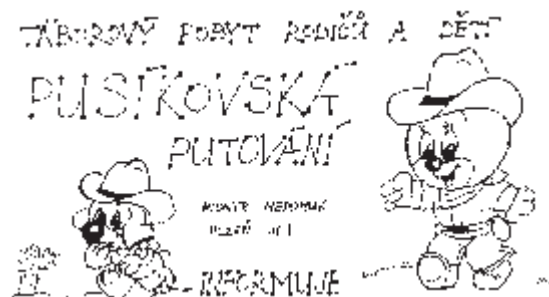
ŠIP - Klubko Brno

P.S.: Vzhledem k havárii vody v Lužánkách byla zavřená tiskárna, tj. nebyl vytištěný sborníček, byly zavřené WC a nefungoval nápojový automat. Omlouváme se děkujeme za pochopení. Bylo to poprvé za historii burzy a věříme že naposledy.

Pusíková putování

Alena Březáková, PS DoBře, Pionýr Nepomuk

Méda Pusík je název dětského časopisu, který znají hlavně rodiče mladších dětí. U nás v Nepomuku je tento název spojen i s oddílem nejmladších, ale hlavně s prázdninovými pobyty rodičů a dětí.

Naše prázdninové pobyty rodičů a dětí organizujeme již třetí rok. Celá tato myšlenka vznikla, když se jedna naše

vedoucí na mateřské dovolené nemohla zúčastnit tábora a prohlásila, že příští rok udělá přípravku. Když následující rok při přípravě táborů zůstal poslední srpnový týden volný, bylo řečeno: "Chtěla jsi přípravku, tak to zkus." A protože to byla i jakási výzva, bylo rozhodnuto.

Celý tábor se všechno točí kolem Pusíka a jeho kamaráda psa Bella. První rok jsme s nimi byli mezi piráty a námořníky, loňské prázdniny to byli kovbojové a zlatokopové. Letos nás s Pusíkem čeká pohádkový svět. Táborové pobyty jsou 7-denní a účastní se jich rodiče a děti od 2 do 6 let. Poprvé to byli zejména maminky a tatínkové "bývalí PP", kteří nemohli na klasický tábor. Z části to byla také jakási pojistka, kdyby nedopadlo všechno podle očekávání, že oni by to pochopili. Nic takového se ovšem nestalo, všichni byli spokojeni ba přímo nadšeni. A protože zprávy se šíří rychle a kapacita našeho tábora je omezena, nemáme s obsazováním míst na tento tábor žádný problém.

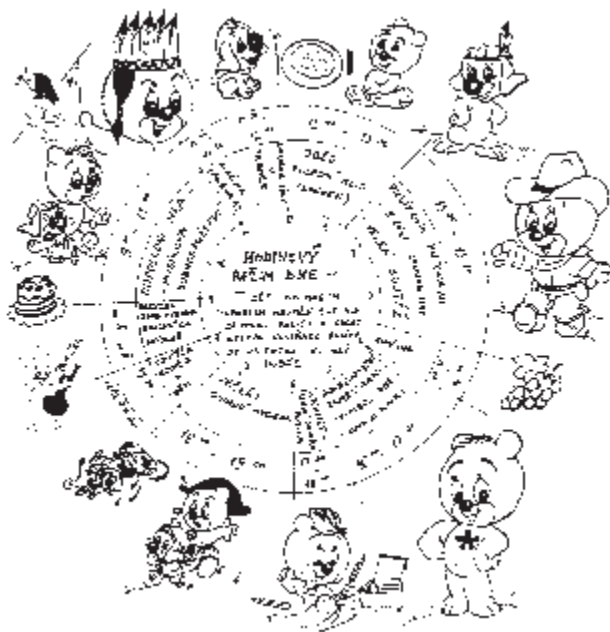
Během tábora se celý průběh odvíjí podle mapy - plánu trasy - (Cesta po ostrovech, Putování dostavníkem). Jednotlivé rozkazy dne, které jsou obrázkové, jsou pak jeho součástí. Děti s rodiči soutěží nejen za sebe ale zároveň i v oddílech - (posádkách, rančích).

Každý den začíná, rozcvičkou, kterou připravuje někdo z rodičů a jejíž téma je ve stejném duchu jako další denní program. Účast na rozcvičkách je dobrovolná, stejně jako čas k snídani. Povinnost začíná až dopoledním programem, většinou velkou hrou nebo soutěží, která s odpoledním zaměstnáním tvoří hlavní náplň dne. Dopolední svačinku jsme zde vyměnili na I. část oběda - polévku. Pauza mezi hlavním jídlem je věnována drobným hrám na tábořišti (využití pískoviště, hřiště, houpačky). Zde si děti hrají samostatně pod dozorem některých rodičů. Polední klid je využit mnohem intenzivněji než na klasickém PT, protože většina dětí je zvyklá odpočívat.

Po odpoledním putování a svačině se věnujeme zcela tvorbě. Děti se věnují rukodělným pracím za pomoci svých rodičů. Tuto část programu mají pod palcem opět rodiče, tedy jeden z nich.

Nástupy, čtení rozkazů provádíme jako čtení Pusíkova deníku, Pusíkových vzpomínek. Večeří pak povinná část programu končí, protože děti se ke spánku ukládají různě.

Při programu, přípravě nástěnek je plně využíváno časopisu Méda Pusík. Podle jeho obrázků je nakreslen hodinový režim dne, denní rozkazy, táborové pohlednice. Místo diplomů dostávají děti každý den při dovednostech "omalovánky" Pusíka při činnosti dne - (Pusík šerifem, Pusík zlatokopem), na závěr při vyhodnocení např. Šerifův list.

Jeich výsledky a úspěchy nehodnotíme body, ale odměnkami (Piráti a námořníci získávali čokoládové mince do pokladnice, kterou si museli první den najít. Kovbojové dostávali postavičky indiánů a koní, které si skládali do papírových westernových městeček).

Příprava táborových pobytů pro rodiče a děti je stejně náročná, jako příprava klasického PT, i když něco jiného to opravdu je. Musíte psané slovo přenést na obrázky (např. všechny nápisy, označení chatek). Podle toho to pak na táboře vypadá. Na nástupišti stojí velká loď nebo westernové městečko, z chatek se na vás usmívají mořská zvířátka nebo znaky rančů. Všechno hýří barvami a ze všech stran spěchá Pusík a věrný pes Bello.

Než na tábor všichni vyrazíme, sejdem se v rámci brigády na základně k válečné poradě. Seznámíme se stručně s programem, aby byli všichni připraveni, protože důležitou částí na tábor je i patřičný oděv všech. Oděv - kostýmy nám napomáhají přiblížit prostředí a postavičky našich her. Samozřejmě, že podle zájmů a možností si rozdělíme i úkoly: rozcvičky, dovednostní zaměstnání. Každý z rodičů má alespoň malý úkol během tábora. Nikdo nemůže říci, že nic nedělal. Hrají a odpočívají všichni společně. Co se týče každého obsazení - máme hlavního vedoucího, hospodáře, kuchařku a zdravotní službu, kteří se starají o 40 "malých i velkých dětí".

Je moc fajn, že hrát si umí i dospělí. Tenhle nápad s táborovými pobytů rodičů a dětí u nás stál určitě za to.

Alena Březáková

M*A*S*H 1997

Zpracoval kolektiv vedoucích 10.PTO Severka v roce 1997

Potřebujete změnu ? Jste unaveni stereotypem stálého letního tábora, ale puťák pro Vás letos není to pravé ? Potom zaručeně vyzkoušejte MASH !

Určitě mnozí znáte ten pocit, že by to chtělo změnu. Jezdíte dlouhá léta na stejnou základnu, pořád stejné místo, pořád stejný táborový režim, stejné stany, ... Jistě, existují osvědčené metody, jak stereotyp porušit. Půjčíme si základnu od někoho jiného, změníme "lokál" (louku), budujeme něco na základně, no a nebo prostě vyrazíme na puťák. Uvažovali jsme o všech těchto variantách, tím spíše, že jsme měli problémy s majitelem louky. Jenže puťáky už máme dva za sebou a letos bylo moc malých dětí, takže tato varianta nepřipadala v úvahu. O změnách na naší základně bylo předčasné mluvit, když jsme vůbec nevěděli, jestli o ni nepřijdeme - a jednání o nové základně neprobíhala zrovna rychlým tempem. A tak jsme přišli na ten bláznivý, později několikrát proklínaný nápad - vybudujeme polní MASH na zelené louce, tedy na zcela nové nepoznané louce. Bez podsad, bez dřevěné kuchyně. Jen hangáry, vojenská lehátka na spaní, louka a les. A my.

Hned od začátku jsme věděli, že tohle bude to pravé, co teď potřebujeme. Původně zvadlí a unavení vedoucí pookřáli a jeden nápad stíhal druhý. Pomalu se před námi rýsoval tvar a klady našeho tábora a vše dostalo skutečnější rozměr po první pracovní návštěvě na budoucí základně. Představte si úplně novou louku uprostřed nepoznaných a "neohraných" lesů. Nedaleko je slyšet zurčení vody v nově vybudované studánce a při pohledu na slunce zapadající na obzoru máte pocit, že právě tady chcete strávit zbytek života. To se opravdu nedá srovnat s představou naší staré, byť moc hezké základny, která nás každý rok čekala poznamenaná předcházejícím prvním turnusem.

Realizace tohoto snu obnášela samozřejmě také řadu problémů:

- Vysvětlit druhé polovině naší skupiny, že letos opravdu chceme bydlet SAMI a nebudeme navazovat na jejich první turnus. Ale asi už jsou na naše výstřelky zvyklí a tak vstřebali i tohle.

- Přesvědčit úřady, aby naší skupině povolili letos dvě základny, tedy hlavně tu naši novou. Tu půlroční anabázi nebudu popisovat, ale vše se podařilo, ač jen pár týdnů před zahájením tábora.
- Sehnat patřičné vybavení pro MASH. Tedy hangáry, maskovací sítě, vojenská lehátka, nemluvě o mnoha nezbytných rekvizitách. Vše se zdařilo díky známým na správných místech a ochotným rodičům. Největším hororem byla asi ta lehátka - ani ne tak sehnat je, jako dopravit je k nám a zpět. Vojenská mašinerie nám dala zabrat.
- A na závěr : přijet na bouračku prvního turnusu, tam to všechno (tedy nádobí, kotel, matrace, lehátka, hangáry, ...) naložit na vlečku a odvoztit to na naši vytrucovanou louku. No a tam to zase vybudovat - hlavně postavit hangáry, aby bylo všechno pod střechou, než zase začne lít.

Přiznám se, že když jsem celá zmoklá a unavená viděla tu hromadu věcí na naší nepokosené louce, proklínala jsem sama sebe za ten šílený nápad a těžko bych Vám ho doporučovala. Proč jsme nezůstali na staré dobré, ale hlavně už postavené základně ? Stály všechny ty půlroční starosti a ta práce za to ? Ale když jsme večer usínali každý na svém lehátku, vše bylo pod střechou a venku začínalo pršet, vzpomínala jsem s úsměvem na to, jak jsme v šesti lidech pochodovali s hangárama vč. nádst. dílů po louce s cílem "ta ložnice bude tady, víc u lesa, ne - ještě o dva metry dál !".

Tolik k popisu toho, co předcházelo. Snad jste už nasáli atmosféru, která vládla v našem týmu před zahájením tábora. Dál už zbývaly JEN dva týdny s dětmi, MASH 1997 může začít:

Naše základna se skládala z těchto částí :

LOŽNICE vojáků (dětí, voj. hangár). Spalo jich tam 24, vojenská lehátka postavená do dvou velkých letišť u stěn, jeden voják vedle druhého, sem tam mezera jako průchod. Rozděleno plentou na půlky - sestry (holky) a medicí (kluci), každá skupina vchod z jiné strany. Kufr na podlážce v uličce, u stěny polička na drobnosti. Společné spaní v hangáru s sebou nese mimo jiné jeden klad a jeden zápor. Klad : JE VESELO. Máte je všechny pohromadě, dobře se třeba za deště hraje večer na kytaru rovnou do spacáku, kolektiv se soužitím utužuje. A ten zápor ? JE VESELO. Máte je všechny pohromadě a kolektiv se soužitím utužuje. Zejména po večerce se dobře povídá z jednoho konce hangáru na druhý. Ale musím říct, že nám tím žádný problém nevznikl, morálka vojska byla výborná a velení bylo respektováno.

DŮSTOJNICKÝ KLUB (jídlelna, klubovna) + **BAŽINA** (ložnice velení, 6 vedoucích) = další hangár. Stoly a lavice, kamna, důstojnický bar (stůl hoodně vysoko umístěný), typická Bažina s župany důstojníků. Jen ta "kolona" nám tam chyběla.

Z důst.klubu průchod bokem hangáru rovnou do provizorní **KUCHYNĚ**. Dva stany (rodinného typu, kdysi s ložnicí, 2x2 m). V jednom kuchyně a sklad jídla, ve druhém sklad inventáře, mezi nimi napnuté celty a igelity jako střecha - přípravná a výdejna jídla. Vaření v kotli (voda, brambory, těstoviny) a kus od kuchyně na otevřeném ohni, na roštu (ostatní jídlo, čaj). Sama jsem tomu nevěřila, ale zvládli jsme to letos opravdu bez kamen. Na batanu se vařilo jen zcela výjimečně za nejhoršího deště.

Dál zbývá jen studánka s umývárkou a klasické latriny, no a další dva stany jako operační sál (ošetřovna) a pooperační (marodka). Tábor byl opravdu polní, mobilní - jak má MASH být, schopný kdykoli během chvíle odjet sbalený jinam.

Ale ještě nesmím zapomenout na některé součásti základny. Tak především brána a oplocení areálu a výstražnými cedulemi **VOJENSKÝ PROSTOR**, **VSTUP ZAKÁZÁN**, ohraničené **MINOVÉ POLE**, nezbytný **ROZCESTNÍK** (po tábore byly cedule beznadějně rozebrány), víceúčelový sloup, na kterém mimo příruční **LÉKÁRNÝ** visel i **TELEPHONE** (často jsme volali domů a pro pizzu, ale nepřivezli ji). Nechyběla ani **SPRCHA**, ačkoli letos nás počasí sprchovalo dost. A pak už zbývají jen všude roztažené **MASKOVACÍ SÍTĚ**, pod kterými se v chládečku výborně odpočívalo.

A program samotný? Myslím, že každý, kdo viděl seriál MASH, si vzpomene na jednotlivé epizody a dokáže za pomoci pár komiků vedoucích sehrát takovou parodii na armádu a přitom ještě děti naučit hodně o první pomoci. Děti byly označovány **ZNÁMKAMI** na krku (obyčejné štítky na klíče) a rozděleny do **ROT**. Ty spolu soupeřily v jednotlivých epizodách na velkém cvičení jednotky MASH 1997. Epizody byly voleny podle seriálu a dělily se na :

1. Budování jednotky (děti samy stavěly bránu, rozcestník atd...) a průzkum okolního terénu.
2. Probíhající cvičení vojáků
  - doktorské etapy: zaměřeno na první pomoc - vyhledání pacientů v terénu, ošetření, transport (chudáci pacienti) a nebo třeba luštění a třídění chorobopisů, ...
  - vojenské etapy: průzkumné a bojové, prostě dobrodružné. Zjišťování síly nepřítele, likvidace záškodníků, páraní po ukradených lécích, obrana základny atd...
  - "ztřeštěné" etapy pro obveselení: halloween, vánoce, podomní obchod, generál se zbláznil, ...
3. Závěr. Velká celodenní hra. Konečná zkouška jednotky.

MASH je téma bohaté na nápady. Ať už na ty, které přímo využijeme pro naučení něčeho nového a zdokonalení dětí v různých dovednostech, a nebo na ty bláznivé pro vytvoření atmosféry a recese. Stačí vzít seriálové epizody jednu vedle druhé a "nasazovat" je na daný terén, kolektiv a podmínky. Zmotivovat "MASHácky" se dá asi cokoliv.

Záleží na Vás, zda se budete držet seriálu a hrát postavy podle něj. My jsme se sice v chování některých drželi, ale ne úplně. Nikdo nebyl Frank, nikdo si neřikal Hawkey, ale bylo tu bláznivé velení a veselí důstojníci se svými schválnostmi, které vyváděli kdekomu. Nechyběl nám ale Klinger, patřičně oblečený a potřestěný. Je potřeba se vžít do role - jsme v armádě, takže se velí a pochoduje a salutuje, ale jsme MASH, takže se to vše paroduje. Vedoucí chodí na nástupy sice ve vojenském, ale s detaily upravenými - čepice s odznáčky, župan. Jako osobní zbraň slouží přístalka a probíhá také nácvik střelby (K ústům přiložit ! Pal !). Na nástěnce visí "metr" každé jednotky, kde se odečítají body=dny. Plně se využívá povyšování a naopak degradace. Kdo ztratí známku, ten jako by nebyl. Udělují se řády, zejména důstojníkům za sebešlejší malíčkosti, nechybí purpurové srdce. Vše se musí neustále proplétat paragrafy a vojenskými nařízeními - armáda má svůj řád ! V armádě je možné poručit všechno, včetně toho, že pro pozvednutí morálky a nálady v táboře se nařizují mimořádné vánoce a všichni musí dodržovat vánoční náladu.

Prostě MASH nás nezklamal. Veškeré úsilí stálo za to a tento tábor se jistě řadí mezi naše nejlepší. Jeho jedinou chybou asi bylo, že byl krátký, protože vedoucí nemohli na tři týdny z práce. Kombinace opravdu skvělého a bohatého námětu na etapovku, dobrodružnějšího stylu tábora a netradičního vybudování polní základny způsobilo to, na co jsme byli upozorněni při konzultaci prvotního nápadu se zkušenějšími: po MASH 1997 máme hodně vysoko nasazenou laťku kvality tábora. Jen velmi těžko ji teď budeme přeskaovat, aby tábor 1998 byl ještě lepší.

Potřebujete změnu? Jste unaveni stereotypem stálého letního tábora, ale puták pro Vás letos není to pravé? Potom zaručeně vyzkoušejte MASH !

My Vám ho můžeme vřele doporučit ...

Za velení jednotky MASH 1997

plakovník Hanča

Kontakt: 10. PTO Severka, Horácké nám.12, 621 00 Brno, tel. Hanka Procházková 05/41 22 52 82

Poznámka vydavatele: Omlouváme se účastníkům tábora MASH, ale vzhledem ke kompizici obálky Sborníku, jsme byli nuceni upravit foto tábořiště. Děkujeme.

Středověk Přemysla Otakara

Detašovaná PS 99.Palcéřík v Olomouci při MěR Brno

Náš tábor ve středověkém stylu letos začínal středověce - velkou vodou. Do ležení se bylo potřeba nejdříve přebrodit. Skupina odvážných rytířů se jala stavět vor. Soušky padaly, pily, sekery a kladiva nejodvážnějších z odvážnějších se činily. Času málo, práce moc, soumrak nad hlavou.

Vypjatá situace, pot těžce pracujících ... a výsledek? Než byl vor postaven veškerý náklad odnesly na druhou stranu ... holky. Ale my (silnější polovina středověku) jsme nic nevzdali. Síla mužů se měla teprve ukázat. Bitvy byly tvrdé a nelítostné. Při steči hradeb nepřítele byl povolen ryze středověký styl vycházející ze slov moderního klasika : " Trochu špíny dětem neuškodí, ale málo lásky ano ". O situaci na bojišti hovořily i dvě kolečka naplněná po okraj jemným jílem a hordy rytířů v plavkách. Ještě než mohla být bitva odtroubena strhla se tak strašná řez, že nikdo nepoznal nepřítele, nikdo nepoznal rytíře z vlastních řad. Troubení bitvy bylo naprosto zbytečné. Jeden z prv-

ních zásahů stejně patřil trubači. Z výčtu škod lze jmenovat snad jen řeku pod táborem , která byla osudného dne krvavá (plná bahna z koupele rytířů). Vše ostatní se vešlo do povolených 10% ztrát. Na žádost pozůstalých se bitva opakovala ještě 3x - pak byla pro nedostatek materiálu na dělové koule zrušena.

Pomalou se blížila zima, období bitev vystřídal klid zbraní. Venku přituhovalo a tak i naše ležení se začalo pomalu připravovat na svátky klidu a míru. Krásný košatý vánoční stromeček (javor klen) jsme umístily před hodovní síň do předem připraveného stojanu (kr-tince). Veškeré rytířstvo se podílelo na výrobě ozdob, výzdoby rytířského sálu i dárků pro nejbližší pozůstalé z řad rytířů. Slavnostní večere, oslavy štědrého dne, zpěv koled pod vyzdobeným stromečkem a předávání dárků se neobešly bez vyřezávané Betlémské hvězdy,

kteřá svítla na tradiční středověký pohon (baterka a žárovky z baterek celého tábora) ve špici hangáru. Na tvářích některých dětí nechyběly dokonce ani slzy, perfektní atmosféra (pozn. autora). Romantické chvíle však měly být vystřídány novým útokem nepřátel našeho krále. Steč načasovaná na poledne následujícího dne se protáhla ve vleklé tažení. Dopředu velmi dobře plánovaný převad našich černých kuchyně v královském sídle byl díky rychlé akci jednotky rychleho nasazení zmařen. Oběd pro hladové vojsko se podařilo zachránit. Kontrolu nad nejcennější krmí převzal sám vladař. A i když sám bděl nad dvěma hrnci plnými smaženého květáku s bramborem, nebyl ušetřen nájezdů Habsburka. I přes snahu zajmou co nejpočetnější šiky nepřátel, byl nakonec oběd ukraden i se zajatci. V oněch chvílích se projevila chytrost našeho mistra kuchaře. Překvapený, hladový nepřítel byl však rozčarován když v jednom z hrnců sice našel odpovídající počty příborů, ale místo krmě kameny zabalené v hadrech. Smůlou nepřítele byla skutečnost, že svůj oběd před pronásledováním odnesl do tajného ležení necelý kilometr daleko (hrnec 25 litrů v poklusu nesly dva funiči rytíři). Druhá část nepřítele na tom byla lépe. Jeden příbor vůbec nevalil hladovým krkům při pohledu na hrnec plný jídla. Ruce - příbor králů nasýtil vojsko uprostřed bitevní vřavy. Hrnec s kamením se záhy vrátil do královského ležení a ... zmizela kuchařka ..., ale nebojte se hladu nikdo toho dne neumřel. Následujícího dne, při večerním reji dal vladař na počest svých udatných rytířů nachytat a opéct hady. Ti byli stažení z kůže a namotáni na tyče (mladý javor, průměr 2-3 cm) zbavené kůry. Slavnost i hadí pochoutka se vydařily a po bohatém hodování padla na vojsko únava. (Hadi - směs mouky, vody, soli a kmínu rozválená do hadů a namotaná na ČERSTVÉ javorové tyče bez kůry. Zatím nikdy se nám hady nepodařilo dopéct - sněžení za sirova ...)

Pro odpočinek královské družiny byl svolán sněm na kterém byl po dobu odpočinku krále zvolen zástupce z řad rytířstva. Toho dne přišlo tajné noční tažení na kterém měli jednotlivci (pouze vedoucí) prokázat odvahu. Průchod nočním ztichlým lesem byl nikoli na teplé oblečení, ale na plínku. (Děti strašily vedoucí. Mnohem lepší než opačně ... alespoň dětem se to líbilo ...)

Tvrdá disciplína a poslušnost vojska. Tak lze charakterizovat vyhrané bitvy. Nad udržením bojeschopnosti rytířstva bděla svatá inkvizice. Mučení nehodných bylo na denním pořádku. Bohužel i král se znelíbil svatým inkvizitorům a tribunálem byl u mučednického kůlu odsouzen ke strašnému mučení - vhození do vodního rozbouřeného živlu. Jeden z královských šlechticů (vedoucí) neunikl trestu nejstrašnějšímu: ulechtání až bude mít bílou pěnu u úst. Za strašného řevu byl tak dlouho lechtán až měl u úst bílou pěnu na holení. Mučení vajíčkem, marmeládou či moukou a vodou bylo denním chlebem obhajoby a obžaloby.

Byly však i chvíle klidu beze zbraní. Stav rytířský se vyznačoval zbrojí v barvě rodového erbů (batika) a mečem (nakoupeno před táborem - dětská PVC hračka). Zbroj spolu s denním žoldem dostávají rytíři při večerní audienci krále. Do stavu jsou pasováni dle středověkého rituálu v kleče těžkým mečem (funkční replika). Vojsko má možnost si vyzkoušet historický šerm s jednoručními meči při kláních .

(Protože si děti, zvláště malé, obtížně pamatují jména rodů, jsou naše oddíly už několikrát táborem modří, zelení, žlutí a červení. Výroba oděvu doma před táborem dle našich zkušeností není ono a tak veškerou zbroj batikujeme. Děti si přivezou pouze jednoduchý oděv ze starého prostěradla. Na kamna jsou umístěny plechové kbelíky od fondánové hmoty z cukrárny a v nich barva DUHA. Jako ustalovač postačí ocet a svázání batiky zvládnou děti sami. Většinou se batikování protáhne na 2-3 dny a pak je batikováno i to co se mělo dovést domů v nezměněném stavu.)

Všechny turnaje, práce, klání a veškerá činnost je v ležení placena. Rytíři i šiky spoří groše, které sami razíme na nákup zbroje na další tažení (raznice na hliníkový plech - kolečka). Každý nosí za opaskem se zbraní i měsíc, který bývá ke smůle královské pokladny většinou nadítější groši. V případě vyčerpání finanční hotovosti královské pokladny jsou vystavovány Královské dluhopisy.

V duchu středověkých bitev náš tábor začal a skončil. Nabížený program jsme ani letos stoprocentně nesplnily, ale příští rok to určitě dotáhneme. Ptáte se na co že si to chceme hrát? No na středověk, na co jiného.

Už po šesté ...

Veškeré informace o hře, rekvizitách a materiálu Vám rádi poskytneme.

P.S.: Za kvalitu fotografií odpovídá autor.

Dva roky prázdnin

Tomáš Kopeček - 34. PTO Tulák

Zápletku tohoto románu asi zná každý - několik chlapců ocitnuvších se na pustém ostrově usiluje o přežití s vyhlídkou na návrat domů. Tento námět je bezesporu velmi všední, za to však poskytuje dokonalé odpoutání se od celotáborovek složitějšího typu.

A jak to vypadalo u nás ? Hned první večer se děti vydaly po stopách francouzského námořníka Francoase Baudelaina (muž v minulosti žijící na ostrově) až do jeho jeskyně - starý sklípek v lese, kde našly tajemně plápolající oheň a v jeho světle objevily zbytky deníku zemřelého muže. Deník byl psán téměř švabachem, což zvýšilo jednak jeho důvěryhodnost a taky bolest v zápěstí mé babičky. Těch pár listů v ohořelých deskách, které bylo možno v průběhu tábora získávat třeba za určitý počet nashromážděných bodů, ale i jinak, vypovídalo o strastiplném pobytu bývalého francouzského obchodníka ve vodách Pacifiku a taky o tom, kde a jak si uschoval opravenou šalupu pro odplutí z ostrova. Po sestavení deníku nezbývalo nic jiného, než v závěru tábora v pokladové hře lodku nalézt, otevřít stavidlo na kanále (zatížit velkou váhu kamením) a odplout směr Nový Zéland. Bodování CTH bylo velmi prosté - za každou hru získali účastníci určitý počet týdnů, který už na ostrově ztrávili - prostě každá družinka si vedla kalendář na ohoblované prkno (teď nám visí v klubovně).

Jak čas plynul, střídala se i roční období, se kterými je spjato různé počasí, tak například na jaře jsme zažili povodeň, v létě jsme se mohli živit želvými vejci z potoka a plody

kvěťákovníku - to je strom, na němž rostou kvěťáky, na podzim se dají pouštět draci a v zimě se naopak chodilo se sněžnicemi.

Mimo to lze slavit různé svátky. Mezi ně patří i vánoce. Každý by jistě čekal stromeček a dárečky, my jsme hledali zlaté prasátko, stavěli z bláta sněhuláky a hráli pohádky. Každá družinka tu svou a vedoucí přidali taky jeden kus. Jen ten námět nám dělal potíže. Když jsem navrhol, abychom hráli "Pane, pojdte si hrát!", kdosi řekl, že je zvědavej, jak ze sebe na náměstíčku udělám lokomotivu a bylo po pohádce. Nakonec prošel návrh Otesánka a tak jsem všechny snědl.

Další netradiční den je Silvestr - den na ruby. Všechno to začalo v sedm hodin ráno, když mě děcka přišli vzbudit do služby a já musel zatápnět v kamnech, dělat dřevo, umývat nádobí, no prostě hrůza ! Samozřejmě se to neobešlo bez odmouváním, nadáváním a lamentováním za vydatné podpory ostatních vedoucích - v tu dobu dětí - ve stylu "Proč zrovna já, když on taky nic nedělal ?". No prostě jsme se pořádně vyblbli, ale taky si někteří z nás vyzkoušeli, jaké to je, když se někdo učí kliky a podobné hrůzostrašné tresty, které si zlí vedoucí vymýšlí na nevinné děti. A protože se takový den, jakým Silvestr je, neobejde bez překvapení, před večerím bylo táborové dění převzato zase do režie dospěláků a počalo se připravovat večerní krmě. Inspirovala nás jedna nejmenovaná restaurace Koliba na ulici Zemědělské 13 v Černých polích, kde podávají česnečku ve vydlaném chlebu, který je uzavřen pokličkou seříznutou z téhož bochníku. Jak to celé vypadá nejlíp poznáte, když si tam někdy zajdete. My jsme česnečku jen nahradili za polévku gulášovou a pořádně se všichni nacpali.

Do třetice se dají na takovém táboře zažít i Velikonoce. Barvení vajíček, pletení mrskaček, polévání a spousta dalších zvyků s tím spojených.

Ke konci tábora přijeli na ostrov piráti - nastal den táborové rady, všichni vedoucí opustili tábor a táborová rada se ujala vedení - vařila, připravovala program a v závěru dne vedla osadníky proti zlotřilým pirátům, kteří jim chtěli ukrást zbraně - vzduchovku. Bojovalo se hadrovými koulemi a byly to docela nervy. Po urputném boji, ve kterém bylo strženo opevnění celého tábora, padlo mnoho statečných, nakonec však děti tábor ubránily a piráty pobily.

Kopeck

ETAPOVÉ TÁBOROVÉ HRY náměty na etapy

Jana Pokorná, oddíl Brabrouci, Modřice

Pokud připravujeme celotáborovou etapovou hru se stálou skupinou vedoucích, pak většinou odjždíme z tábora a už víme, na co si budeme hrát příští rok na táboře. A pokud ne, pak upřímně řečeno, téma táborové hry není to nejdůležitější na její přípravě. Pokud předpokládáme, že známe typ dětí, pro které tábor chystáme, pak si připravíme jednotlivé etapy hry a rámec, do kterého tyto etapy zasadíme nás zajímá až ve chvíli, kdy začínáme vymýšlet kartičky, diplomy, camrátka a ostatní doplňky hry.

Většinou se snažíme, aby po táboře v dětech "něco" zůstalo. Na tábořech našeho oddílu Kamarádi přírody jsme po letech zkušeností přešli k tomuto systému. (Je to systém pro tábor věkově smíšených dětí rozdělených do družin také věkově smíšených.)

Hra je rozdělena na etapy (etap raději méně než více - optimální je tak 5-6 etap za tábor.) Jedna až dvě etapy jsou takové, které plní všechny družiny současně, ostatní se plní v určeném pořadí, ale družiny na sebe nemusí čekat.

Také se nám osvědčilo každou etapu doplnit nějakým dalším úkolem, který děti plní v době svého osobního volna a kde se mohly projevit individuální schopnosti dětí.

Hodnocení jednotlivých etap už plně odpovídá tématu hry, za získané "body" přidělujeme perly u námořníků, kilometry cesty u putování světem, stavební povolení při stavbě města, políčka mozaiky při luštění mayských nápisů atd., atd.....

Ráda bych se s vámi podělila o některé osvědčené náměty na etapové úkoly, případně doplňkové úkoly, které lze použít v podstatě v jakémkoliv táborové hře.

1) Výroba hliněných výrobků a jejich vypalování

V cihelnách myslím není problém získat nevypálenou cihlu nebo tvárnici (jedna větší tvárnice stačí na drobné výrobky pro asi tak 40členný tábor a zbude i na úkol do CTH). Podle odborníků je ideální nevypálená střešní taška, protože je z nejkvalitnější hlíny. Pokud hlínu zabalíte do igelitu, vydrží několik měsíců ve zpracovatelném stavu. Vypalovat na táboře lze jednoduše například pod starým kbelíkem, velkou konzervou atd., kolem které se celý den mírně topí.

2) Mozaika z rýže

Barvami duha lze velice snadno obarvit rýži na jakoukoliv barvu. Pak se potře papír řídkým lepidlem a usušenou barevnou rýží se posype. Lepší se samozřejmě postupně jed-

notlivé barvy. Obrázek lze fixovat např. postříkáním rozředěným lepidlem. Mozaiku lze dělat i z písku, koření, přírodních materiálů apod. Při výrobě mozaiky z rýže je pro děti zajímavé i barvení a sušení rýže.

3) Sítování

U větších dětí lze učit přímo sítování, ale i menší děti zvládnou síť vázanou z ambulátek. Je výhodou, pokud práce není samoučelná, například u sítování jsme dávali podmínku, že úkol je splněn až po tom, co v síti přespí jeden člen družiny.

4) Batikování

Nebudu rozepisovat, protože je každému notoricky známé.

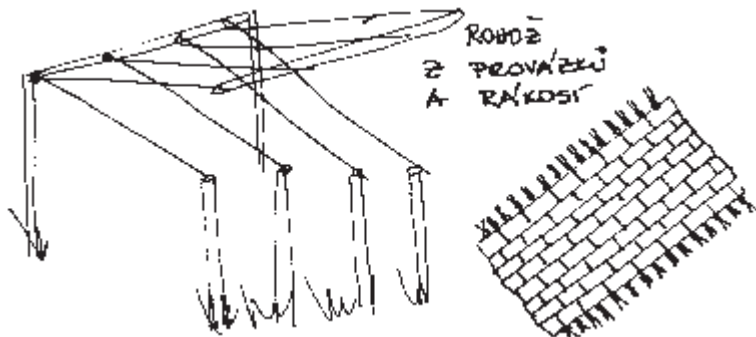
5) Výroba draků

Pokud se celotáborová hra odehrává v průběhu celého roku (během tábora prožijeme celý rok nebo alespoň delší dobu) pak je velmi oblíbené pouštění draků. Mnoho mladých tatínků neví, jak postavit draka, tak je to pro děti i velmi užitečné.

6) Kouřové otisky listů

To asi není v rámci etapy, ale například jako ilustrace do kroniky, nebo v rámci seznamování s přírodou je dobré, když družiny v průběhu celého tábora vyrábí např. atlas listů stromů z kouřových otisků, nebo kreslený atlas květin atd.

7) Tkaní rohoží na vyrobeném stavu z trávy nebo rákosí

8) Přenášení nebo udržování ohně

Jde o výrobu nádoby z přírodního materiálu, ve které je nutno udržet oheň bez přikládání po určitou dobu (např. 24 hodin). A nebo o přenesení ohně na určitou vzdálenost (měřenou v kilometrech).

9) Kašírovaná maska

Vyrábění kašírované masky lze využít při všech možných tématech hry a je u dětí velmi oblíbené. Stejně tak lze kašírovat cokoli jiného (nádoby, zvířata..)

10) Výroba kompasových dřivek

To je dřívko buď malované nebo vyřezávané, které je pak využíváno i na výpravách během roku při hrách s určováním severu.

11) Soutěž ve vaření

Velmi oblíbená část hry. Soutěž lze snadno obměňovat, např. vaření klasického oběda na polním ohni, Setonův hrnec, grilování kuřat, výroba chlebových placek, výroba sýra ochuceného různými komponentami (salámem, kořením, heřmánkem...) přetavovaného v parní lázni ...

12) Příprava programu

Také lze obměňovat podle tématu, od klasického programu k táboráku přes divadlo, oslavu vítězného lovu u Indiánů až k uvítacímu obřadu pro mimozemšťany.

13) Vícedenní výprava

14) Skládání písniček

Osvědčené je skládat slova na známou melodii. Osvědčilo se nám, že pokud se písnička povede, lze ji zařadit do táborového a posléze i oddílového repertoáru. Tento úkol jde dobře doplnit o výrobu netradičního hudebního nástroje.

Právě jsem vám napsala několik námětů, které se nám osvědčily. Vypadá to, že jsme na táboře pořád něco vyráběli, ale pozor! Toto jsou náměty z několika táborů. Samozřejmě, že každý výrobek musí mít své použití a pro děti musí být strašně důležité, aby vůbec vznikl. Většinou jsme výrobky potřebovali ke splnění nějakého úkolu podle CTH. A samozřejmě mimo tyto etapy se hrály hry, bojovky, bodovaly se služby, úklid a ostatní činnosti a to všechno se započítávalo do celkového bodování. Nebudu se rozepisovat o zařazení do rámce jednotlivých témat. Pokud budete mít zájem o bližší informace ať už o způsobu výroby nebo konkrétním využití na táboře, pak se na mě obraťte buď přímo na burze nebo později.

Maflonka

Celotáborová etapová hra Poselství

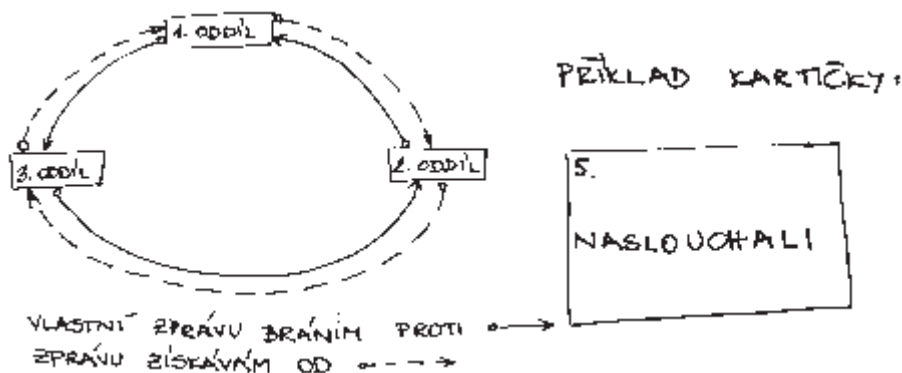
Krtek a Miňonka, 10. PS Děti Slunce, oddíl Čechinové

Indiánský kmen (oddíl) se po celou dobu tábora přesouval po mapě přes území Indiánů Severní Ameriky. Za každou etapovou hru podle úspěchu či neúspěchu dostal zasloužený počet bodů, který ho posouval o kousek této cesty vpřed. Oddíly získávaly body nejen za výhry v etapách, ale i za služby (kuchyň, dřevo, popř. noční hlídky), splnění Orlich per (zkoušky podobné známým bobříkům) a také za tzv. prémiové hry, což byly neetapové hry, které byly určeny do bodování, aniž by to oddíly předem věděly. Před začátkem každé etapy byl v lese schován list, na kterém bylo napsáno "motto" k příslušné hře. Indián, který jej první našel, přinesl svému oddílu už několik bodů do etapy a měl právo "motto" přečíst před celým táborem.

Etapa Totemy Siouxů (pro tři oddíly)

V lese se fáborky vyznačí tři vzájemně od sebe stejně vzdálená území, velikostí úměrná počtu hráčů. Každý oddíl má své území, na kterém brání zprávu, která je po jednotlivých slovech napsána na kartičkách a rovnoměrně rozložena na hrací ploše. Těchto kartiček se daný oddíl po zahájení hry už nedotýká, neschovává je, či dokonce nepřenáší. Na vlastním území je hráč obráncem a cizího hráče (útočníka) vyřazuje na určitou dobu ze hry dotekem. Poražený útočník jde do společného "vězení", kde čeká na příchod třetího zajatce, pak je opět volný. Oddíl nejen brání svou zprávu, ale zároveň se snaží získat plné znění zprávy jednoho ze zbývajících dvou oddílů, kterého si předem vylosoval. Hra totiž končí, až jeden z oddílů získá celou zprávu. jednotlivá slova zprávy získávají hráči výpadem na cizí území, kde se stávají útočníky a kde naleznou útržky zprávy, které ovšem nemohou odnést, ale pouze si zapamatovat.

Rozlosování musí být tímto způsobem (poř. přesně obráceně):

Bodování:

- zneškodněný útočník .....1b.
- za každé správné slovo zprávy.....1b.

Zprávy (každá o stejném počtu slov):

- 1) Zvěd a jeho druhové naslouchali tomuto prostému vysvětlení se zájmem lidí, kteří se dovídají o nových věcech a zbavují se nepříjemných představ.
- 2) Huróni se rozhodli pro jiný způsob pomsty a chystali se pomstít se s celou tou barbarickou důsledností, které je naučila staletá boje.
- 3) Během těchto citových projevů nedůvěřivý a bdělý Sokolík oko se přesvědčil, že huróni jsou mrtví a že už nemohou zkalit radost vítězů.

Etapa Posel Arapahoeů

Soupeří mezi sebou jednotlivé oddíly. Úkolem oddílu je přenést poselství z tábora k místu vzdálenému asi 1 km a zpět. Oné místo je oddílu dobře známo. Oddíl se rozdělí na jednoho posla a libovolný počet obránců a útočníků. Všichni hráči kromě posla, který je nebojeschopný, asi připevní na levé rameno fáborek = život. Poselství ve formě zprávy je nesené poslem, který je doprovázen obránci. Ti jej brání před cizími útočníky a nesmí jej po celou dobu opustit. Útočníci jsou tedy jediní, kdo může opustit svého posla a své obránce. Jestliže se útočníkovi podaří dotknout se cizího posla, musí mu posel odevzdat zprávu a útočník ji musí zanést svému poslu, od kterého teprve může být popřípadě vybojována zpět. Obránce i útočník, který je připraven o život utržením fáborku protivníčkem, si jde do tábora pro nový a pak může pokračovat ve hře. Hra začíná šifrou, kvůli rozhození startovního času jednotlivých oddílů, tzn. oddíl může vyrazit na cestu s poselstvím, až má bezchybně vyluštěnou zprávu.

Bodování:	vlastní poselství tam i zpět	10b.
	ukradené cizí poselství	20b.
	čas příchodu do tábora	
	1.	10b.
	2.	5b.
	3.	0b.
	utrnutí fáborku protivníka	1b.

Úvodní šifra:

ENLSUC ÍÁYVCHZ YŽVD AN NEJDÉ ĚATSRN A AN ĚATSRN HRDUÉ EJ MTA. AJK KVLČOĚ EJ LZÝ A RODBÝ, ATK ENLSUC LDORZEÍ ES V ŮPL A NOPHE MDVTRÝ EE-AKMNM. DKO LZÝ EJ, EJ LZÝ ŽA OD KOMRU TOKSÍ, DKO MNOHDÝ ES NTSAE DO DCHŘPÍOU AN TVŠĚ, ÁM UÍSL V OURKU CHVSÝ, ČA NEZENUVDE NAI NSLVATÍ MVIVGA. TRPOO LVCHÍÍ JVNOPZÁE, DKO RODBÝ A DKO ÝTRŠAN EJ ALVZO TECSU HVSEÓ AOIŽVT OTU UTIČSO ÍRRPEÍ, EN UVNPŠIAO. ŇRCHA VSÉ IĚDT DŘPE UKÁT-ŘPEVŘO, MMLKAE, TIÁENNVSÍ A UDRZAO, LAE AN LZÉ IILD TEJŠĚ ŠĚVTÍ OOPZR EDJ.

Krtek a Miňonka

Pro táborové šikuly KLUB MALÝCH DEBRUJÁRŮ

Věra Bdínková, Klub malých debružárů, Klobouky u Brna

Uvedené pokusy lze použít jako trik při zábavném odpoledni na táboře, úkol do "táborového hlavolamu", na táborové nástěnce pro neúnavné táborníky nebo i jako úkol do celotáborové hry.

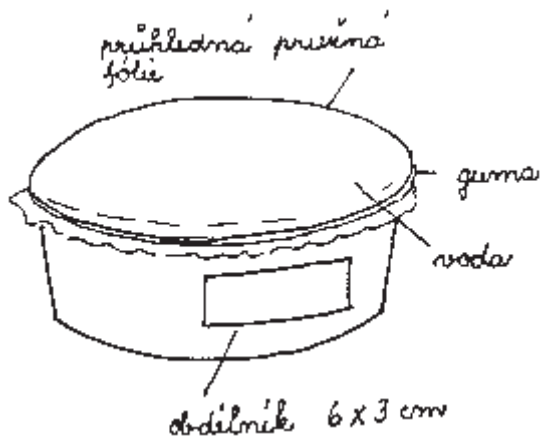
Vodní lupa

Potřeby:

Kelímek od Ramy, ostrý nůž, nůžky, průhledná pružná potravinářská fólie, gumička, pravítko, voda

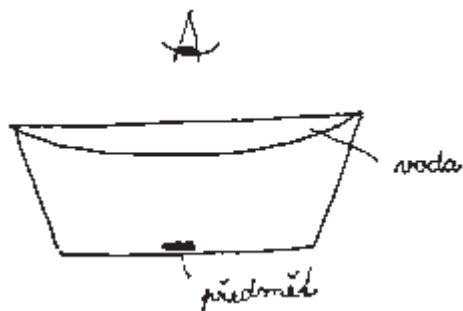
Příprava a provedení:

Z boku kelímku od Ramy vyřezeme otvor o rozměrech 6x3 cm. Přes okraj nádoby dáme pružnou průhlednou folii a upevníme ji gumičkou. Lehce zatlačíme uprostřed fólie, aby se vytvořil důlek, do kterého nalijeme vodu. Fólie musí být naplněná vodou celá (výška vody uprostřed asi 1-2 cm). Otvorem vložíme do nádoby libovolný drobný předmět (prst, kousek textu, ...) a pozorujeme ho přes vodní hladinu.

Vysvětlení:

Blána s vodou vytvořily čočkovou spojku. Pomocí takto vyrobené lupy získáme zvětšený zdánlivý obraz.

Rychlokurz velkých bublin

Potřeby:

1/4 l vody, 3 kávové lžičky koncentrátu jaru, 3 lžičky potravinářského oleje, 4 lžičky cukru, plastová láhev, slámka, nůž, nůžky.

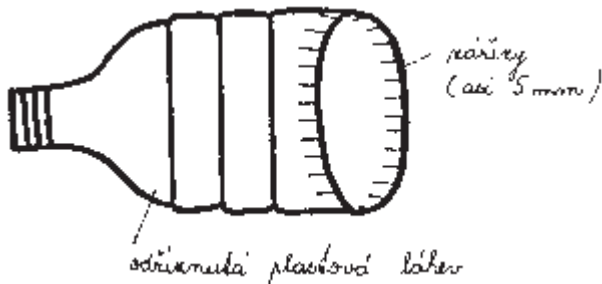
Příprava a provedení:

Směs vody, jaru, oleje a cukru dobře promícháme. Foukačku vyrobíme z plastové láhve, ze které odřízneme dolní polovinu s dnem. Na širším odříznutém konci uděláme dokola zářezy (asi 5 mm). Tento konec namočíme do roztoku a vydáme. Zůstane na něm pružná blána. Vhodným fukáním vytváříme velké bubliny. Pokud chceme bublinu oddělit, foukačku plynule pootočíme o pravý úhel vzhůru a lehkým trhnutím bublinu oddělíme.

Chceme-li vytvořit bublinu v bublině, je třeba spolupráce alespoň dvou. Na foukače vytvoříme velkou bublinu, kterou jeden drží. Druhý nabere na slámku roztok tak, že ji ponoří asi do dvou třetin. (Velká bublina nepraskne, je-li slámka dobře namočená v roztoku). Takto namočenou slámkou propíchneme velkou bublinu a uvnitř v ní vyfoukneme menší bublinu. Pak slámku vytáhneme a velkou bublinu uvolníme od foukačky.

Vysvětlení:

Bubliny vznikají díky povrchovému napětí kapaliny. Molekuly v povrchové vrstvě kapaliny zatlačují vnitřní molekuly zpět do kapaliny, protože jsou přitahovány jen zevnitř, nikoli zvenjšku. Vně kapaliny je vzduch, který obsahuje poměrně málo molekul, jejichž působení povrchové molekuly téměř nepocítují. Povrchové napětí tak vytváří „blánu“, která vyvolává tlak směrem dovnitř a snaží se uvést kapalné těleso do tvaru s nejmenším povrchem, t.j.koule.

Poznámka:

1. Na bublinách můžeme sledovat i interferenci světla.
2. Praskají-li bubliny, přidáme trochu saponátu.
3. Chceme-li vytvořit maxibubliny či bublinové tunely pomocí kruhu, uděláme si ve vaničce nebo nafukovacím bazénku následující roztok: 10 l vody, 3 koncentráty jaru nebo 5 lahví obyčejného jaru, 1 l glycerolu.

Výše uvedené nápady byly vybrány z materiálu Hrajeme si s fyzikou vydaného Klubem mladých debružárů při ZŠ v Kloboukách u Brna.

TÝMOVÉ HRY

Jan Vrtěna

Týmové hry jsou hry, které učí spolupráci všech členů týmu při plnění úkolů. Jako takové jsou vhodné do etapových her a na tábory, kdy se členové týmu (družiny, družstva atp.) podílejí na splnění nějakého herního úkolu, který vyžaduje specifickou účast všech členů týmu. Smyslem hry je zaměstnat všechny členy buď stejně nebo specifickými úkoly pro jednotlivé členy, bez kterých by úkol nemohl být splněn. Na ukázkou dvě hry, které jsme úspěšně realizovali a zařadili do našeho "zlatého fondu táborových her":

Epidemie

Příběh (motivace):

Družina se nakazí záhadnou epidemií - někteří členové oslepnou, někteří zchromnou, další oněmí, některým se udělají takové boláky na ruku, že se nemohou nikoho dotknout. Potřebují se proto dostat co nejrychleji zpět do tábora, aby jim mohla být poskytnuta pomoc.

Průběh hry:

Družina je odvedena na určené místo, kde je seznámena s uvedeným příběhem, jednotliví členové si vylosují postižení:

- slepý - nevidí, páska přes oči
- chromý - svázané kotníky a kolena (pozor na přílišné utažení)
- němý - páska přes ústa, nesmí promluvit
- nakažený - svázané ruce, případně strčený do nějakého pytle atp.

Na daný povel se družina musí dostat celá co nejrychleji do tábora, hodnotí se čas posledního.

Poznámky ke hře:

Hru lze realizovat dvěma způsoby

A/ Družiny absolvují postup po stejné trase, výhodou je objektivní hodnocení stejných podmínek, nevýhodou je zdoluhavý průběh a navíc se družiny, které startují později, mohou domluvit na herní taktice.

B/ Vymezí se tolik tras, kolik je družin, které se hvězdicově sbíhají do tábora. Trasy by měly mít stejnou náročnost, což bývá trochu problém. Průběh hry je však podstatně rychlejší a v závěru, kdy družiny přibíhají (lépe řečeno se belhají) do tábora, je hra daleko dramatictější a spontánnější.

- při výběru trasy doporučuji vyzkoušet nejdříve co snesou instruktoři a pak zkrátit na polovinu
- němých hráčů by mělo být v družině více, protože to jsou jediní, kteří mohou pomoci chromým. Když nebude žádný nakažený, nic se nestane
- zimní variantu této hry lze nazvat Stalingrad - jedná se pak o útěk německých vojáků ze zajetí (Epidemie se mi líbí víc)

Výstup do hor

Příběh:

Původně se jednalo o výstup partyzánů do hor před Němci (závěr Slovenského národného povstání).

Oddíl postupuje do hor, kde není žádná voda. Musí si proto co nejvíce vody vzít s sebou. Vodu proto bere každý člen oddílu a snaží se jí vynést co nejvíce.

Pomůcky ke hře:

lanová lávka z horolezeckého lana mezi dvěma stromy ve výšce cca 1,8 - 2 m. 2 žebříky ke spodní části lávky, pojistné lano cca 1 m nad horním lanem, horolezecký úvazek, 1 karabina + záchranné lano, 2 konve na vodu z toho jedna naplněná, tolik lavorů, kolik je členů družiny (pokud se umýváte v něčem jiném, stačí 1 lavor a různé široké nádoby) měrka na vodu.

Průběh hry:

Každý člen družiny musí přejít lávku s umyvadlem v němž je voda z plného ešusu. Hráč je pochopitelně jištěn tím, že má na sobě úvazek se záchranným lanem, které vede přes karabinu na pojistném laně k vedoucímu, který hráče jistí v případě pádu z lávky. Toto jištění je nutné! (Ostatní členové mohou hráči pomoci při výstupu na lávku a sestupu, na lávce se jej nesmí dotknout, mohou mu vak např. podat umyvadlo s vodou.

Dále mohou pomoci k lepšímu výsledku tím, že za pomoci umyvadel chytají vodu, která se během přechodu lávky vylije - většinou se jí vylije dost.) Po přechodu lávky, až se hráč dostane na zem, se veškerá voda, která zůstala, slijí do prázdné konve. Pokud hráč z lávky spadne, případně ji neabsolvuje, veškerá voda i ta zachycená se musí vylít. Hru postupně absolvují všichni členové družiny, získaná voda se pak změří měrkou. Vítězí družina, která získala největší množství vody (pokud mají družiny nestejný počet členů, je nutno vymyslet systém na sjednocení - např. v družině s počtem -1 absolvuje jeden hráč cestu dvakrát - tohoto hráče vylosujeme, abychom předešli protestům ostatních družin).

Poznámky ke hře:

- průběh hry je dobrá podívaná pro všechny, je proto dobré ji předvést s kolektivem vedoucích, pak nechat družinám čas na domluvu taktiky a pak vylosovat pořadí družstev na startu
- pozor na vykuky, kteří všechnu vodu slijí hned na začátku lávky do umyvadel - pravidlo - hráč musí dojít s vodou nejméně do poloviny lávky
- délka lávky by měla být úměrná schopnostem účastníků 4 - 7 m, čím delší, tím náročnější. Smyslem hry je mimo jiné i to, aby se hráči odnaučili strachu, takže doporučuji nepřehánět
- hra vyžaduje určitou zdatnost a sebranost účastníků, proto doporučuji až v závěru tábora. Totéž platí o přípravě lávky a zajištění - není nic horšího než to, že se pojistné lano nebo lávka v průběhu hry rozváže
- vedoucí, který jistí, by měl mít váhu nejméně o 5 kg vyšší než nejtěžší hráč. Opačně by to mohlo být zajímavé.

Honál

TÁBOROVÉ STAROSTI a neb kam s tím

Jaroslav Strachoň, Stanici mladých techniků - 3. PS Brno

Snad všichni organizátoři stanových táborů zažívají stejné starosti. Totiž jak vyřešit otázku toalet tak, aby to moc nestálo, ale bylo to v souladu se všemi předpisy.

Také naše 3. pionýrská skupina - Stanice mladých techniků byla časem přinucena řešit tuto otázku. Na jedné straně byla neodvratná skutečnost, že zub času již na plechových budkách ještě z Velké ceny v Brně vykonal své, dále nejsou zbytečné peníze a pozemek nám neříká "pane". Když jsme k tomu přičetli názor okresní hygienické stanice tak nám z toho nevycházelo žádné řešení. Ale kdo hledá, ten najde.

Na výstavě Regiontour Brno 97 jsme získali kontakt na výrobce chemických WC - firmu TOI - TOI. K našemu překvapení byla i cenová hladina vcelku příznivá. Současně s touto informací byl vyhlášen Magistrátem města Brna termín k podávání žádostí o volnočasové aktivity.

Další již byla otázka dodání potřebných podkladů k projektu "Chemické WC na LPT" a netrpělivé čekání na výsledek. Ten se dostavil v podobě schválené účelové dotace ve výši 45.000,- Kč právě na tyto WC.

Z této částky jsem uhradili nejen 6 WC, ale i materiál na 6 budek a ještě nám zbylo na odkup vojenské elektrocentrály a kalového čerpadla.

Na klasickou latrýnu jsme umístili 6 nových budek, ve kterých jsme instalovali umělohmotné tanky, které měly sloužit na 400 použití. Tato sestava nám vystačila pro 55 účastníků 17-ti denního turnusu. Po ukončení tábora jsme obsah vyčerpali pod budky, odkud byl následně odvezen fekálem. Získávání praktických znalostí s sebou přineslo i některé nepříjemnosti - jako např. nechtěné osprchování. Ale i tato zkušenost nám pomohla vyřešit otázku dezinfekce v průběhu jednotlivých běhů.

Z našich zkušeností je třeba říci, že tento způsob byl značným krokem kupředu. WC nejen voněly, ale byla podstatně zjednodušena práce táborového zdravotníka. Také děti si tuto změnu nemohly v dopisech vynachválit. Jen bylo třeba důsledně vysvětlit slečnám co do "tanku" patří a co ne.

Závěrem je možno říct, že pokud chodíme kolem se s očima otevřenýma, tak se najde vždy řešení a často i za cenu, nad kterou se tají dech. Chce to se jen nebát využívat možností které nám někdo nabízí a "překousnout" trochu toho papírování. Ale výsledek stojí za to. Blíže informace Vám rádi podáme i s praktickými radami. Při spolupráce více organizátorů jsou zde i další možnosti snížení finančních nároků a optimálnějšího využití techniky.

Třecí dřívka

Marek Košťák, 20. PS Slunce, Brno

S blížícími se prázdninami se bude rapidně zvětšovat počet výjezdů a akcí. Při určitých slavnostních příležitostech oheň rozdělány bez pomoci civilizace podtrhne vážnost chvíle. Při zapalování sněmovního ohně, při obřadu inipi, či rozdělávání nového ohně v týpí, ku příchodu nového roku apod...

Určitě spousta z nás prošla určitými pokusy, více či méně úspěšnými. Proto bych tady chtěl poradit i když zastávám názor, že nejlepší je praktická ukázka a vyzkoušení.

Snad někomu následující řádky pomohou.

Pro zvolení materiálu poslouží tabulka. Co tedy potřebujeme? Dostatečně proschlé prkénko, kus tvarem vhodného klacku na lučík, max. 1 metr "kanady" (kůže), opracovaný klacík (kolík) do hran, hlavně rovný, na svídkík, a - tulejku - kámen, nebo tvrdé dřevo s dírou pro uchycení svídkíku.

Postup: klekneme si na pravé koleno, levou nohou si přišlápneme prkénko, kde pod místem, kde budeme třít je položena kůra, aby zachytila popel a jiskru. Ostrou špičkou svídkíku umísťujeme asi 2-2,5 cm od okraje prkénka (viz obr. 2). Směrem k tomuto místu vyřízneme zářez, který před každým novým rozděláváním očistíme nožem (aby se nezačtyával popílek). Do místa zářezu, na kůru dáme trochu jemného troudu.

V levé ruce držíme tulejku s v lučíku již uchyceným svídkíkem. Ruku pro lepší stabilitu opřeme o koleno. Druhou rukou začneme roztáčet svídkík pravidelnými pohyby lučíku. Až se začne z prkénka kouřít (většinou už nebudeme moci), zrychlete. Potom přestaňte, dejte tulejku s lučíkem a svídkíkem pryč a opatrně klepněte do prkénka. Jiskra by měla vypadnout na podložku a chytit se do připraveného troudu. Potom stačí již za pomoci troudu, suché trávy či chrástí rozfoukat z jiskry oheň.

Většinou, jak se říká, poslední krok, byť zdánlivě nejjednodušší, bývá nejtěžší. Vyplatí se při rozfoukávání rozvaha, klid a vše si pečlivě připravit.

Možná, že těch neúspěšných pokusů bylo hodně a někoho to i odradilo, ale věřte, ten pocit při vyšlehnutí plamenů za to stojí.

Přeji Vám mnoho hezkých zážitků u ohně rozdělaného třením.

Čankate (Poloviční lidé)

Několik slov závěrem

Klubko - vzdělávací středisko při MĚR Pionýra v Brně pro Vás ve spolupráci s ČR Pionýra vytisklo nebo připravuje metodickou řadu
TÁBOROVÝ VŠEVĚD:

Klubko

Táborový vševěd č. 1: **Směrnice pro zakládání letních táborů**

Táborový vševěd č. 2: **Hospodář LPT** (Hospodářské minimum, rozpočet tábora, povinnosti hospodáře, táborové vozidlo, dohoda o provedení práce, ...)

Táborový vševěd č. 3: **Zdravotník LPT** (hygienické směrnice, povinnosti zdravotníka, ...)

Táborový vševěd č. 4: **Tábory a protipožární ochrana**

Táborový vševěd č. 5: **Tábory a paragrafy** (Vysvětlení právního pohledu na některé táborové dokumenty - poučení vedoucích, přihláška, zdravotní deník, ...)

Táborový vševěd č. 6: **Hospodář LPT** - Vzory účetní dokumentace

Táborový vševěd č. 7: **Vedoucí tábora** - Stručné popisy náplní jednotlivých funkcí táborových pracovníků

ČR Pionýra připravila s nakladatelstvím Mravenec edici
Etapové hry - dosud vyšlo:

1. MVDr. Miroslav Toman - Výstup na Eiger	15. Pavel Mrázek - Nový svět
2. Ing. Radim Farana - Ve jménu krále	16. Řešetlák - Dick na korzářské lodi
3. Ing. Radim Farana - Příchod Slovanů na Moravu a do Čech	17. Ivo Sladký - Na vlnách odvahy a dobrodružství
4. Jan Husák - Přemyslovci	18. Ivo Sladký - Rájem i peklem
5. Jan Husák - Hiawatha	19. Ivo Sladký - Bělovláska
6. Jan Husák - Expedice EKO	20. Pavel Mrázek - Lovci kožešin
7. Petra Hladká - Mayové	21. Milan Hankovec - Expedice Rumburak
8. J. Jelínek, J. Kačer ml. - Dračí doupě	22. Milan Hankovec - Objevení Ameriky
9. Ing. Radim Farana - Civilizace Středních And	23. Pavel Koch - Amulet
10. Ing. Radim Farana - Cesta do Egypta za 15 dní	24. Ondřej Knotek - Stavba pacifické železnice
11. PhDr. Viktor Gella - Patnáctiletý kapitán	25. Pavel Janeček - Robinsonův ostrov
12. PhDr. Viktor Gella - Lesní moudrost	26. Ondřej Knotek - Cesta slepých ptáků
13. PhDr. Viktor Gella - Hrdinové Julese Vernea	27. Jana Jandová - Husité
14. PhDr. Viktor Gella - Po stopách KON - TIKI	28. Hana Štolbová - Po stopách Rychlých šípů

Můžete si je objednat na adrese:
Nakladatelství Mravenec, PB 52, 628 00 Brno

Na ČR Pionýra je rovněž k dispozici disketa Táborový byrokrat se vzory většiny formulářů a dopisů k letním prázdninovým táborům.

Táborové vševědy a Sborníček s burzy jsou k dispozici pro počítačové "fajnsmekry" ve formátu PDF (Adobe Acrobat) na e-mail adrese "radek.pokorny@pcdir.cz".

Motto:

Neříkej vždy co víš, ale vždy se snaž vědět co říkáš.

C.A.Claudis

**PLNO SLUNCE A KRÁSNÝCH ZÁŽITKŮ NA TÁBORECH VÁM PŘEJÍ
ORGANIZÁTOŘI BURZY**

PS: Příspěvky do příštího sborníčku (texty, obrázky, foto)
nám můžete zaslat na adresu

MĚR Pionýra, Burza LČ, Údolní 58a, 659 88 Brno

Vydalo: KLUBKO - Vzdělávací středisko Městské rady Pionýra v Brně
a Česká rada Pionýra

Zpracovali: Pavel Šimeček, Jana a Radek Pokorní

Tisk: CVČ Lužánky Brno

Neprošlo jazykovou úpravou

Brno 1998